

OHJEITA VAMMAISPALVELUJEN OMAISHOIDON TUEN ASIAKKAILLE (ALLE 65 VUOTIAAT) KORONAVIRUKSESTA 24.4.2020

Korona-viruksen aiheuttamasta poikkeustilanteesta johtuen Jämsän kaupungin vammaispalvelut on laatinut tämän ohjeen omaishoidon asiakkaille. Ohjetta päivitetään tilanteen muuttuessa.

Koronaepidemian aikana useiden omaishoitajien hoitovastuu läheisensä hoidosta lisääntyy tavallista enemmän karanteenijärjestelyjen sekä työ- ja päivätoiminnan palvelujen ja lyhytaikaishoitopaikkojen sulkemisten vuoksi ja koulu- ja opiskelijoiden etäopiskelun vuoksi. Palveluiden käytön sulkemisiin on jouduttu koronaviruksen tartunnan leviämisen ehkäisemiseksi.

Yleiset ohjeet

Jokainen voi omalla toiminnallaan hidastaa koronaviruksen leviämistä. Sosiaalisten kontaktien vähentäminen on nyt tärkeää myös terveille ihmisille, koska siten hidastetaan epidemian leviämistä. Vältä siis ihmisjoukkoja ja tungoksia ja pidä vähintään metrin etäisyys kanssaihmiin. Omaa ja läheistensä tartuntariskiä voi myös alentaa huolehtimalla käsi- ja yskimishygienialla.

- Pese kädet vedellä ja saippualla usein ja huolellisesti, ainakin 20 sekunnin ajan.
- Käytä alkoholipohjaista käsihuuhdetta, jos et voi pestä käsiäsi.
- Älä koskettele silmiä, nenää tai suuta, ellet ole juuri pessyt käsiäsi.
- Yski ja aivasta kertakäyttöiseen nenäliinaan ja laita nenäliina heti roskeen. Jos sinulla ei ole nenäliinaa, yski tai aivasta hihaan, älä käsiisi.

(Lähde: THL. Ajankohtaista koronaviruksesta. www.thl.fi)

Toimenpideohje epäiltäessä koronavirustartuntaa

Mikäli Jämsä-Kuhmoinen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueella asuva epäilee itsellään koronavirustartuntaa, niin hänen tulee ottaa yhteyttä omalle terveysasemalle. Virka-ajan ulkopuolella otetaan yhteyttä Jämsän päivystykseen, puh. 040 712 2555.

Hätätilanteessa soita hätänumeroon 112.

Suomessa on otettu käyttöön kansalaisille suunnattu koronavirustietoa sisältävä verkkopalvelu Omaolo.fi. Oirearvion lisäksi palvelusta saa luotettavaa ja ajantasaista informaatiota koronaviruksesta. Jos epäilet koronavirustartuntaa, käy tekemässä Omaolon itsearviot ja saat ohjeita jatkotoimenpiteistä.

(<https://www.omaolo.fi/palvelut/oirearviot>)

Miten toimin, jos sairastun tai hoidettava sairastuu?

Sairastumistapauksissa toimitaan lääkäriltä saamien ohjeiden mukaisesti.

Mikäli omaishoitaja ja hoidettava altistuvat molemmat koronavirukselle, heidän on mahdollista jatkaa kotona asumistaan, mikäli molempien vointi sen mahdollistaa.

Jos omaishoitaja sairastuu, mutta ei tarvitse sairaalahoitoa ja hoidettava altistuu, niin silloin toivotaan pikaista yhteydenottoa vammaispalveluihin, jotta voidaan ruveta järjestämään kodin ulkopuolista hoitopaikkaa. Järjestelyjä tehdään yhdessä perheen kanssa vallitsevien olosuhteiden puitteissa. Vammaispalvelut konsultoivat tarvittaessa tartuntatautilääkärinä.

Jos perheesi on karanteenissa tai joku perheenjäsenistä on sairastunut koronaan, ei omaishoidettavalle välttämättä voida järjestää sijaisomaishoitoa tartuntariskin vuoksi. Yksilöllisen harkinnan mukaan sijaisomaishoitaja tai esim. perhelomittaja voi tulla kotiin käyttäen suojarusteita tai omaishoidettava voidaan siirtää hoitoon kodin ulkopuolelle.

Mistä saan apua, jos tarvitsen neuvoja ja tukea?

Jos tarvitset sairauteen tai terveydenhuollon palveluihin liittyvää apua tai neuvoja niin yhteys omalle terveysasemalle. Virka-ajan ulkopuolella otetaan yhteyttä Jämsän päivystykseen, puh. 040 712 2555.

Sosiaalihuollon palveluihin liittyen Jämsän kaupungin sosiaalitoimiston neuvontapuhelimemme p. 020 638 2073 päivystää epidemian aikana maanantaista perjantaihin klo 9–15.

Virka-ajan ulkopuolella voit ottaa yhteyttä Jyväskylän kriisi- ja sosiaalipäivystykseen puh. 014 266 0149, jos tarvitset kiireellistä apua ja sinulla on huoli lapsesta tai perheen tilanteesta tai aikuisen tai vanhuksen pärjäämisestä tai selviytymisestä kotona. Päivystykseen kannattaa ottaa yhteyttä silloin, kun asia ei voi odottaa seuraavaan arkipäivään.

Kiireellisissä tilanteissa yhteydenotto kannattaa tehdä aina hätäkeskukseen p. 112.

Jämsän kaupungin poikkeusolojen neuvonta p. 020 638 2001 päivystää epidemian aikana maanantaista perjantaihin klo 9–15.

Mikäli neuvonnan ja tuen tarve on vammaispalvelun / arjen tuen palveluihin niin ole yhteydessä virka-aikana vammaispalvelujen palveluohjaajiin:

Lapset ja nuoret: Ulla Lahti puh. 0400 639140

Aikuiset: Marjaana Kuitunen puh. 040 1508307

Voinko pitää omaishoitajan vapaitani?

Omaishoitajat voivat käyttää kertyneitä omaishoitajan vapaita myös nykytilanteessa, mikäli sijaisomaishoitaja tai hoitoa toteuttava palveluntuottaja pystyy vapaiden toteuttamisen järjestämään. Tällä hetkellä moni lyhytaikaisen hoidon yksikkö on supistanut toimintaansa, mutta kotiin tuotavia palveluja on tois-taiseksi tarjolla.

Halutessasi voit hakea muutosta omaishoidon vapaiden toteuttamistapaan koronaepidemian ajaksi.

Mikäli omaishoidettavan lähipiirissä on henkilö, joka huolehtii hoidosta omaishoitajan apuna merkittävässä määrin ja mahdollistaa omaishoitajalle lepojaksoja, voidaan hänelle maksaa sijaishoidon hoitopalkkiota sosiaali- ja terveyslautakunnan ohjeen mukaisesti.

Vuoden 2020 aikana kertyneitä omaishoidon vapaita voi käyttää vielä vuoden 2021 maaliskuun loppuun mennessä. Omaishoidon tuen vapaita on mahdollista säästää ja pitää niitä sitten kerralla pidempi aika. Tästä tulee sopia erikseen vammaispalvelun kanssa.

Miten koronaepidemia vaikuttaa palkkioon?

Omaishoidon tuki maksetaan normaalisti koronavirusepidemiasta huolimatta. Maksupäivissä ei ole muutoksia.

Koronaepidemia ei lähtökohtaisesti vaikuta omaishoitajalle maksettavan palkkion määrään. Epidemian vallitessa jotkut omaishoitajat ottavat läheisensä hoidosta perustilannetta enemmän hoitovastuuta esimerkiksi karanteenijärjestelyjen, työ- ja päivätoiminnan palvelujen sulkemisen, hoidettavan etäopiskelujen tai tartunnalta suojelemisen vuoksi, mutta omaishoidon palkkiota ei koroteta suhteellisen lyhytkestoisen hoitovastuun lisääntymisen vuoksi. Halutessasi voit tehdä palkkioluokan korotushakemuksen. Jokaisen asiakkaamme tilanne arvioidaan erikseen ja yksilöllisesti.

Laatimasi omaishoitajan sopimuksen ja Jämsän kaupungin omaishoidon toimintaohjeen mukaan, jos omaishoito keskeytyy tilapäisesti hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä (esim. hoidettava joutuu sairaalaan), hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua. Tuen maksaminen keskeytyy hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä seitsemän (7) vuorokauden jälkeen. Hoitopalkkiota ei makseta hoidon keskeytymispäiviltä.

Omaishoitaja on velvollinen ilmoittamaan omaishoidon tuen päätöksentekijälle omaishoidon keskeytymisestä. Keskeytyminen ilmoitetaan omaishoidon työpäiväkirjalla, mikä lähetetään Jämsän kaupungin vammaispalvelulle, os. Kelhänkatu 3, 42100 Jämsä. Jos muutoksen ilmoittaminen on laiminlyöty ja tämän seurauksena omaishoidon tuen palkkiota on maksettu perusteetta, peritään perusteetta maksettu palkkio takaisin omaishoitajalta.

Uusien omaishoidon tukihakemusten käsittely voi viivästyä näissä poikkeusoloissa.

Jämsä 24.4.2020

Armi Lehtinen
vammaispalvelupäällikkö
armi.lehtinen@jamsa.fi
p. 040 570 1778